

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen

Kemi og Fødevarekvalitet/AKOU

Sagsnr.: 2014-29-35-00119/Dep sagsnr:29378

Den 5. februar 2015

FVM 369

GRUNDMOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for pesticiderne amidosulfuron, fenhexamid, kresoxim-methyl, thiacloprid og trifloxystrobin i eller på specifikke produkter (komité sag)

Resumé

Forslaget omhandler ændringer af maksimalgrænseværdier i bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 for fem aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse. Forslaget indebærer ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af revurdering af stofferne amidosulfuron, fenhexamid, kresoxim-methyl, thiacloprid and trifloxystrobin. Revurderingerne betyder, at der er maksimalgrænseværdier, der sættes op, maksimalgrænseværdier, der sættes ned, nye maksimalgrænseværdier, der etableres og maksimalværdier, der fastsættes på detektionsgrænsen. Der er gennemført risikovurderinger for de anførte stoffer, og de ændrede maksimalgrænseværdier vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable. DTU Fødevareinstituttet har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, som ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder. Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) 12.-13. februar 2015. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan derfor støtte forslaget. Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komité sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a, artikel 18, stk. 1, litra b og artikel 49, stk. 2 i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående

Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) 12.-13. februar 2015.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009).

Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er f rdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. S  længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid.
- anden anvendelse af et pesticid, for eksempel i en medlemsstat hvor der for en effektiv bekæmpelse påkræves en øget behandling, der medfører en øget rest i afgrøden.
- ansøgninger om importtolerancer fra tredjel nde for produkter, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi.
- implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU.
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi.
- planlagt revurdering af pesticidet.
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening).
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang

evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), at bilag II og III ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier (MRL) for stofferne amidosulfuron, fenhexamid, kresoxim-methyl, thiachloprid and trifloxystrobin. For disse stoffer foreslås maksimalgrænseværdierne ændret som konsekvens af en revurdering af stofferne.

Ved revurderingen sættes maksimalgrænseværdien til detektionsgrænsen, hvis der hverken er en relevant godkendelse i EU, en importtolerance eller en Codex Alimentarius-grænseværdi.

Nedenfor er angivet hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra den analytiske detektionsgrænse (ny maksimalgrænseværdi etableres), hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra en værdi højere end den analytiske detektionsgrænse (eksisterende maksimalgrænseværdien sættes op), hvilke maksimalgrænseværdier, der sættes ned, samt maksimalværdier, der fastsættes på detektionsgrænsen.

Grænseværdier som følge af revurdering af stofferne:

- For amidosulfuron sættes ny maksimalgrænseværdi for nyre, spiselige slagtebiprodukter og andet fra svin, kød, fedt, lever, spiselige slagtebiprodukter og andet fra kvæg, samt kød, fedt, lever, nyre, spiselige slagtebiprodukter og andet fra får, geder, heste, æsler, muldyr og mulæsler, andre husdyr og hele undergruppen af mælk.
- For amidosulfuron sættes maksimalgrænseværdien op for nyrer fra kvæg.
- For fenhexamid sættes maksimalgrænseværdien op for abrikoser, kirsebær, ferskner og blommer, for hele gruppen af spisedruer og druer til vin fremstilling, jordbær og hele gruppen af stængelfrugter, for kiwifrugter, kepaløg, tomater, peberfrugter og auberginer, for hele gruppen hoved- og pluksalat og andre salatplanter, herunder brassicacea og hele gruppen af urter.
- For fenhexamid sættes maksimalgrænseværdien ned for morbær. Maksimalgrænseværdien sættes til detektionsgrænsen for bær-andet og cucurbitae – spiselig skræl – andet.
- For kresoxim-methyl sættes maksimalgrænseværdien op for jordbær, tomater, auberginer, hele gruppen af cucurbitae – ikke spiselig skræl og artiskokker. Maksimalgrænseværdien sættes ned for solbær og ribs, stikkelsbær, peberfrugt, rug og hvede.

- For kresoxim-methyl fastsættes en ny maksimalgrænseværdi for grapefrugter, appelsiner, hvidløg, kepaløg, skalotteløg, vinblade, oliven til oliefremstilling og havre.
- For thiacloprid sættes maksimalgrænseværdien op for kvæder, mispel, japanmispel, abrikoser, kirsebær, ferskner, blommer, hindbær, figner, radiser, forårsløg, auberginer, hele gruppen af cucurbitae – spiselig skræl, hele gruppen af blomsterkål, rosenkål, hovedkål, vårsalat, bladselleri, fennikel, raspfrø, sennepsfrø, kød, lever og nyre fra svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, muldyr og mulæsler og andre husdyr, og hele undergruppen mælk.
- For thiacloprid sættes maksimalgrænseværdien ned for kærnefrugter - andet, brombær, bær - andet, knoldselleri, grønkål, kål - andet, kålrabi, havesalat, bredbladet endivie, havekarse, langskulpet vinterkarse, salatsennep (rucicola), rød sennep, hovedsalat – andet, bønner med bælg, bønner, ærter, byg, boghvede, majs, hirse, havre, ris, rug, sorghum, korn – andet, hele undergruppen blomster, hele undergruppen rødder, andre urteudtræk, humle, hele hovedgruppen krydderier, fedt fra svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, muldyr og mulæsler, fjerkræ – høns, gæs, ænder, kalkuner og perlehøns, strudse, duer og andre husdyr, kød fra fjerkræ og honning.
- For thiacloprid sættes en ny maksimalgrænseværdi for stenfrugter – andet, kiwifrugter, rabarber, spiselige slagte-biprodukter og andet fra svin, kvæg, får, geder, heste, æsler, muldyr og mulæsler, fjerkræ – høns, gæs, ænder, kalkuner og perlehøns, strudse, duer og andre husdyr.
- For trifloxystrobin sættes maksimalgrænseværdien op for hele gruppen citrusfrugter, hele gruppen kernefrugter, abrikoser, kirsebær, ferskner, blommer, solbær og ribs, stikkelsbær, gulerødder, tomater, peberfrugter, hele undergruppen cucurbitae – spiselig skræl, meloner, græskar, vandmeloner, broccoli, blomkål, rosenkål, hovedkål, bredbladet endivie, hele undergruppen urter, artiskokker, porrer, byg, rug, hvede og humle.
- For trifloxystrobin sættes maksimalgrænseværdien ned for hele undergruppen spisedruer og druer til vinfremstilling, papaja, forårsløg, kålrabi og sukkerroer.
- For trifloxystrobin fastsættes en ny maksimalgrænseværdi for hele gruppen trænødder, stenfrugter – andet, kartofler, rødbeder, knoldselleri, cucurbitae – ikke spiselig skræl – andet, blomsterkål – andet, jordnødder, majs, havre, ris, hele gruppen væv - animalske produkter og hele gruppen fugleæg.
- For trifloxystrobin sættes maksimalgrænseværdien til detektionsgrænsen for kålrabi.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftskomiteproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervs-mæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevarer-instituttet er anmodet om en vurdering af forslaget og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier.

DTU Fødevarer-instituttet bemærker, at Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i Den Europæiske Fødevarer-sikkerhedsautoritet (EFSA) målrettet på at udvikle en sådan metode.

Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter har DTU Fødevarer-instituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en overslagsmæssig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Støtteforeningen Bakkedalen – Forbrugersammenslutning til fordel for sunde giftfri fødevarer har indsendt høringssvar med det hovedbudskab, at de ikke kan acceptere øgede mængder af pesticidrester i fødevarer.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning har indsendt høringssvar med det hovedbudskab, at alle fødevarer skal være biodynamiske eller økologiske for at undgå gift i fødevarer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Stoffer, hvor alle maksimalgrænseværdierne sættes ned til detektionsgrænsen, overføres til bilag V. Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

For alle stofferne er det vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Det skal bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevarerordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.